

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Абілітація — первинне формування функцій і здібностей у дітей раннього віку з проблемами розвитку за рахунок створення спеціальних умов.

Взаєморозуміння — спосіб стосунків між окремими людьми, соціальними групами, колективами, організаціями, країнами, при якому максимально осмислюється і враховується на практиці точка зору чи позиція сторін, які спілкуються.

Відкритість — готовність відкрити іншим свій внутрішній світ, переконаність в тому, що відкритість сприяє встановленню міцних стосунків з оточуючими.

Діалогічне педагогічне спілкування — це тип професійного спілкування, що відповідає критеріям діалогу, забезпечуючи суб'єкт — суб'єктний принцип взаємодії педагога та тих, хто навчається.

Діловий рівень спілкування — це такий рівень, під час якого на перше місце ставиться справа, однаково цінна для партнерів.

Доброзичливість — здатність не тільки відчувати, але й показувати іншим своє ставлення, повагу та симпатію, вміння приймати їх навіть тоді, коли не схвалюють їхні вчинки, готовність підтримувати інших.

Емпатія — уміння бачити світ очима інших, розуміти його так, як розуміють вони, сприймати вчинки інших з їх позиції, і водночас здатність донести до інших своє розуміння та дати можливість підтвердити чи заперечити його.

Емпатичне спілкування — це цілеспрямована взаємодія, орієнтована на встановлення контакту, позитивних взаємовідносин, з'ясування думки співбесідника.

Засоби спілкування — це насамперед мова, оптико-кінетична система знаків (жести, міміка, пантоміміка), пара- і екстралінгвістичні системи (інтонація), немовні виражальні засоби мови (паузи), система організації простору і часу комунікації, система "контакту очима").

Ініціативність — схильність до активної позиції в стосунках з людьми, першим робити крок до налагодження взаємодії з людьми, йти їм назустріч.

Інтеграція — включення дитини з вадами психофізичного розвитку в середовище здорових людей у процесі навчання, виховання, праці, проведення вільного часу.

Інклюзія — це політка й процес, що дає можливість всім дітям брати участь у всіх програмах. Головний принцип інклюзії: «Рівні можливості для кожного».

Інклюзивна освіта — це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права людей на освіту та права навчатися за місцем проживання, і передбачає навчання особистості з особливостями психофізичного розвитку в умовах навчального закладу.

Комунікативні здібності й уміння — це вміння спілкуватися, обмінюватися інформацією і на цій підставі встановлення педагогічно доцільних відносин і учасниками педагогічного проносу.

Контакт у педагогічному спілкуванні — це особливий стан єднання педагога та студентів, який характеризується взаєморозумінням, співпереживанням, готовністю до взаємодії.

Конфлікт — зіткнення протилежно спрямованих цілей, інтересів, позицій, думок, поглядів опонентів чи суб'єктів взаємодії

Конфронтація — вміння побороти власний страх і не побоюватися відкрито з'ясувати з добрими намірами існуючі розбіжності в думках.

Корекційна освіта — освіта у спеціальних закладах (школи, класи, реабілітаційні центри), яка надається фахівцями і містить навчальний, виховний і корекційний компоненти.

Корекційна педагогіка — це педагогічна наука про сутність та закономірності освіти, навчання і виховання особистості з психічними і (або) фізичними порушеннями, шляхи корекції порушень їхнього психофізичного розвитку.

Корекційна робота — це діяльність, спрямована на поліпшення процесів розвитку і соціалізації дитини, послаблення або подолання її психофізичних вад у процесі навчання і виховання з метою максимально можливого розвитку її особистості та підготовки до самостійного життя.

Корекція — система педагогічних, психологічних і медичних заходів, спрямованих на послаблення і (або) подолання вад психофізичного розвитку розумово відсталих учнів у процесі навчання і виховання з метою максимально можливого розвитку їхньої особистості.

Культура спілкування педагога — це наявний комплекс індивідуальних психічних особливостей, комунікативних і перцептивних, вербальних і невербальних здібностей, вмінь і навичок, способів і форм взаємодії та поведінкової регуляції, що відповідають нормам професійної етики й моралі та сприяють реалізації особистісного професійного потенціалу.

Міміка — виражальні рухи м'язів обличчя.

Мовленнєва діяльність — процес використання людиною мови для спілкування.

Пантоміміка — виражальні рухи всього тіла або окремої його частини, пластика тіла.

Педагог — це фахівець, який має спеціальну підготовку і професійно здійснює (виконує) навчально-виховну роботу в різних освітньо-виховних системах.

Педагогічна діяльність — це особливий вид соціальної діяльності, спрямований на передачу від старших поколінь молодшим накопиченого людством досвіду і культури, створення умов для їх особистісного розвитку.

Педагогічна майстерність — це комплекс властивостей особистості, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі.

Педагогічна техніка — це сукупність раціональних засобів, умінь та особливостей поведінки педагога, спрямованих на ефективну реалізацію обраних ним методів і прийомів навчально-виховної роботи з окремим індивідом чи колективом відповідно до поставленої мети навчання та виховання з урахуванням конкретних об'єктивних і суб'єктивних умов.

Педагогічне спілкування — це професійне спілкування викладача з усіма учасниками навчально-виховного процесу, яке спрямоване на створення оптимальних умов для здійснення мети, завдань виховання і навчання.

Педагогічний такт — форма функціонування педагогічної етики, норма моральної поведінки викладача.

Прийняття почуттів — вміння співпереживати іншим, проникнутися їхніми почуттями під час розмови, проявляти їх, демонструвати готовність сприймати емоційну експресію з боку інших.

Професійна компетентність викладача — це вміння педагога вирішувати педагогічні проблеми та показник становлення майстра-професіонала.

Психологічна проникливість - стійка властивість індивідуальності, котра характеризується умінням глибоко проникати у внутрішній психологічний світ іншої людини, адекватно розуміти й інтерпретувати як безпосередню поведінку людей, так і дистальні характеристики (жести, міміку, пантоміміку), котрі є індикатором їх бажань, емоційних станів, потреб.

Педагогічний такт — полягає у виявленні почуття міри під час використання засобів впливу на клієнта (учня), поваги його гідності, педагогічної інтуїції, вмінні говорити просто й дохідливо, чуйно, уважно, довірливо, справедливо.

Реабілітація (згідно визначенню Комітету експертів ВОЗ) застосування цілого комплексу заходів медичного, соціального, освітнього та професійного

характеру з метою підготовки або перепідготовки індивідуума до найвищого рівня його функціональних здібностей.

Самоаналіз – аналіз свого внутрішнього світу, своєї діяльності; полягає у зіставленні того, що планувалося, з тим, що зроблено або могло бути зроблено, у виокремленні певних рис, якостей для докладного вивчення.

Самоспостережливість – уміння під час спілкування спостерігати за своєю поведінкою, мовою, емоціями, аналізувати їх, при необхідності коректувати їх.

Спеціальні умови для одержання освіти (спеціальні освітні умови) — умови навчання (виховання), в тому числі спеціальні освітні програми і методи навчання, індивідуальні ТЗН і середовище життєдіяльності, а також педагогічні, медичні, соціальні та інші послуги, без яких є неможливим (ускладненим) засвоєння загальноосвітніх і професійних освітніх програм особами з порушеннями психофізичного розвитку.

Стиль спілкування - це індивідуально-стабільна форма комунікативної поведінки людини, яка виявляється в будь-яких умовах взаємодії - у ділових і особистісних стосунках, у стилі керівництва і виховання дітей, способах прийняття рішень і розв'язання конфліктів, у прийомах психологічного впливу на людей.

Такт (доторкання) – норма прояву моральності в спілкуванні.

Толерантність - здатність зберігати витримку, терпляче й поблажливо ставитися до думки, поведінки, уподобань інших людей.

Увага - це форма психічної активності, яка полягає у зосередженості суб'єкта в певний момент часу на якомусь реальному або ідеальному об'єкті - предметі, події, образі, міркуванні.

Щирість, правдивість - означає бути самим собою, без фальшу й маскування.